

Регламентовані в Швейцарії професії та діяльність

www.sbf.admin.ch/diplomes

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Département fédéral de l'économie,
de la formation et de la recherche DEFR
**Secrétariat d'Etat à la formation,
à la recherche et à l'innovation SEFRI**

Січень 2022

Зміст

Зміст.....	2
Вступ.....	3
Абревіатури.....	5
1. Професії в сфері здоров'я	7
2. Індустрія, комерція та економіка	12
3. Харчування.....	14
4. Лісогосподарська діяльність, рибальство та тварини	14
5. Транспорт	15
6. Освіта та соціальна діяльність	16
7. Спортивна діяльність	18
8. Будівництво	19
9. Юридичні професії	20
10. Інші сфери	21
11. Робота	22
12. Регламентовані професії, включені в інші директиви, аніж 2005/36/CE	22
13. Регламентовані професії, включені в інші директиви, які Швейцарія не використовує	23
14. Регламентовані професії, пов'язані із здійсненням державної влади (виключені з ALCP)	23
15. Професії, виключені з ALCP (ст. 22 додаток I).....	24

Вступ

Даний список надає загальний огляд професій та діяльності, які регламентуються в Швейцарії і виконання яких загалом вимагає визнання диплому, отриманого за кордоном.

Професія вважається регламентованою, коли здійснення професійної діяльності в Швейцарії підлягає наявності професійної кваліфікації (дипломи, атестати, сертифікати) відповідно до закону або постанови. Для багатьох професій регламентація базується на кантональному праві, зокрема в сфері здоров'я. Однак існує декілька професій, регламентація яких вписана в федеральне право (наприклад, галузь електромонтажу). Ця відмінність показана в третій колонці.

Пояснення з приводу правої колонки (природа регламентації)

Можливі п'ять варіантів позначень:

- **Федеральна регламентація:** регламентація передбачає, що освіта надає доступ до професії на всій території Швейцарії.
- **Кантональна єдина регламентація** (всі кантони): не існує регламентації на федеральному рівні, однак кантони всі разом видали однакові закони, які регламентують доступ до професії.
- **Тільки окремі кантони:** регламентація є кантональною. Отже, в залежності від практики, список зазначає кантони, які (згідно з інформацією SEFRI) регламентують професію. Відповідно, в принципі визнання необхідне тільки для названих кантонів.
- **Кантональна неоднорідна регламентація:** це позначення включає випадки, коли декілька кантонів регламентують діяльність, про яку йде мова, але різноманітні кантональні закони не є однаковими (наприклад, освіта, яку вимагають, не є всюди ідентичною). Через різноманітність регламентацій неможливо впевнено зазначити точний список кантонів. Якщо Ви бажаєте займатись цією професією в Швейцарії, Ви повинні звернутись до компетентної кантональної установи там, де планується здійснення цієї діяльності.
- **Інформаційний лист:** спеціальний інформаційний лист щодо тої чи іншої професії доступний на Інтернет-сайті SEFRI, в ньому детально та конкретно розкрито природу регламентації.

Список надається в якості допомоги; його регулярно поновлюють, як тільки SEFRI повідомляють про зміни. Всі вказівки, які він містить, надані без гарантії точності або вичерпності.

Різні кольори в списку треба інтерпретувати наступним чином:

- професії або діяльність, які виділені **блакитним**, можуть потребувати
  - процедуру визнання диплому у випадку довготривалого проживання або
  - процедуру декларації для постачальників послуг з Європейського Союзу або AELE з максимальною можливістю перебування 90 днів впродовж календарного року;
- професії або діяльність, які виділені **чорним**, можливі тільки у випадку довготривалого проживання через те, що їх можна виконувати лише впродовж довгого часу або в якості найманого працівника;
- професії або діяльність, які виділені **червоним**, не можуть бути предметом процедури визнання через те, що їх було виключено з ALCP або піддано спеціальному протоколу.

Абревіатури

ALCP	<u>Угода між Швейцарською Конфедерацією з одного боку та Європейською спільнотою й її Державами-членами з іншого боку щодо вільного руху осіб (RS 0.142.112.681)</u>
AELE	Європейська Асоціація вільної торгівлі
CDIP	Швейцарська конференція директорів та директрис громадської освіти
CRS	Швейцарський Червоний Хрест
ESTI	Федеральна інспекція установок сильного електричного струму
fedpol	Федеральний офіс поліції
IFSN	Федеральна інспекція атомної безпеки
MEBEKO	Комісія медичних професій
METAS	Федеральний інститут метрології
OFAC	Федеральний офіс цивільної авіації
OFEC	Федеральний офіс громадянського стану
OFEV	Федеральний офіс у питаннях довкілля
OFJ	Федеральний офіс юстиції
OFSP	Федеральний офіс громадського здоров'я
OFSP0	Федеральний офіс спорту

OFT	Федеральний офіс транспорту
OSAV	Федеральний офіс харчової безпеки та ветеринарних питань
PsyCo	Комісія психологічних професій
SEFRI	Державний секретаріат освіти, дослідження та інновацій
Suva	Швейцарська національна каса страхування від нещасних випадків
Swissmedic	Швейцарський інститут терапевтичних продуктів
UE	Європейський Союз

1. Професії в сфері здоров'я

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Медичний працівник «швидкої допомоги»	CRS	кантональна єдина
Арт-терапевт - Музикотерапія - Пластична та візуальна терапія - Проміжна терапія - Драматерапія	SEFRI	кантональна неоднорідна
Асистент стоматолога	SEFRI	тільки кантон Женева , але федеральна для компетенції в сфері радіології
Асистенти по догляду і з громадського здоров'я	CRS	кантональна єдина
Медичний асистент	SEFRI	федеральна (для компетенції в сфері радіології)
Асистент подолога	CRS	кантональна єдина
Асистент ветеринара	SEFRI	федеральна (для компетенції в сфері радіології)
Фахівець зі слухових апаратів	SEFRI	федеральна
Педіатричний фахівець зі слухових апаратів	SEFRI/OFAS	федеральна
Мануальний терапевт	OFSP (MEBEKO)	федеральна

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Консультант з материнства, батьківства та щодо немовлят	Компетентна кантональна установа	кантональна неоднорідна
Стоматолог	OFSP (MEBEKO)	федеральна
Дієтолог	CRS	федеральна
Аптека (менеджер)	SEFRI	кантональна неоднорідна
Аптекарь	SEFRI	кантональна єдина
Ерготерапевт	CRS	федеральна
Косметолог	SEFRI	тільки кантон Тічіно
Зубний гігієніст	CRS	кантональна єдина
Медсестра / медбрат	CRS	федеральна
Медична лабораторія (директор)	OFSP	див. інформаційний лист
Логопед	CDIP	кантональна єдина
Медичний масажист	CRS	кантональна єдина
Лікар	OFSP (MEBEKO)	федеральна
Нетрадиційна медицина та додаткова терапія (терапевт в цій галузі)	Компетентна кантональна установа	див. інформаційний лист

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Натуропат в наступних сферах : - аюрведична медицина - гомеопатія - традиційна китайська медицина - традиційна природна медицина європейська традиційна медицина	CRS	див. інформаційний лист
Медикаменти (виробник, продавець)	Swissmedic	див. інформаційний лист
Оптик (середній II)	SEFRI	кантональна єдина
Оптометрист	CRS	федеральна
Ортопед-бандажист	SEFRI	федеральна
Ортоптист	CRS	кантональна єдина
Остеопат	CRS	федеральна
Фармацевт	OFSP (MEBEKO)	федеральна
Фізіотерапевт	CRS	федеральна
Подолог	CRS	кантональна єдина
Зубний протезист	SEFRI (визнання можливе тільки для професії зубного техника)	федеральна
Психолог	PsyCo	див. інформаційний лист

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Психомоторні функції (терапавет в цій галузі)	CDIP	кантональна єдина
Психотерапевт	PsyCo	див. інформаційний лист
Акушерка	CRS	федеральна
Сектор громадської ветеринарії	OSAV	федеральна
Зубний технік	SEFRI	кантональна єдина
Технік з біомедичного аналізу	CRS	див. інформаційний лист
Технік з медичної радіології	CRS	кантональна єдина
Технік операційної зали	CRS	кантональна єдина
Терапевт в додатковій галузі - Шіацу - Аюрведа - Евтонія - Йога - Терапія руху та танцювальна терапія	SEFRI	кантональна неоднорідна
Ветеринар	OFSP (MEBEKO)	федеральна
Ксенотрансплантація (технічний відповідальний)	OFSP	федеральна

2. Індустрія, комерція та економіка

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Муніципальна варта (інспектор або начальник)	Компетентна кантональна установа / SEFRI	див. інформаційний лист
Зброя (продавець та виробник)	fedpol (Центральний офіс зброї)	федеральна
Споживчий кредит (кредитор, брокер)	Влада кантону, в якому кредитор або брокер працюють	федеральна
Приватний детектив	Компетентна кантональна установа	тільки кантон Тургау та кантон Санкт-Галлен
Підприємство в галузі готельної справи та ресторації (менеджер)	Компетентна кантональна установа	кантональна неоднорідна
Відповідальний за контроль дорогоцінних металів	METAS	федеральна
Комерційний фідучіарій, фінансовий фідучіарій або фідучіарій в галузі нерухомості	SEFRI	тільки кантон Тічіно
Ритуальна служба (керівник підприємства)	Компетентна кантональна установа	тільки кантон Тічіно
Сильнодіючі речовини (продавець та виробник)	OFSP	федеральна
Вибухові речовини (продавець та користувач)	SEFRI	федеральна
Користувач холодоагентів (керівник підприємства / зовнішній відповідальний)	OFEV	федеральна

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Перевіряючий щодо ваги та мір	METAS	федеральна

3. Харчування

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Кантональний хімік	OSAV	федеральна
Контролер харчових продуктів	OSAV	федеральна
Інспектор харчових продуктів	OSAV	федеральна
Кейтеринг	Компетентна кантональна установа	тільки кантон Фрібур та кантон Вале

4. Лісогосподарська діяльність, рибальство та тварини

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Тварини (діяльність, пов'язана з тваринами)	SEFRI/OSAV/компетентна кантональна установа	див. інформаційний лист
Лісничий	Компетентна кантональна установа	див. інформаційний лист
Технік-осемінатор	OSAV	федеральна
Терапевт для тварин	Компетентна кантональна установа	кантональна неоднорідна

5. Транспорт

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Водій таксі або лімузину	Компетентна кантональна установа	див. інформаційний лист
Керівник аеродрому	OFAC	федеральна
Технічний менеджер транспортних кабельних засобів	SEFRI	федеральна
Перевізник небезпечних речовин	Компетентна кантональна установа	федеральна
Водій моторних транспортних засобів залізниці	OFT	федеральна
Водій тролейбуса	OFT	федеральна
Технічне обслуговування літальних апаратів (персонал з обслуговування)	OFAC	див. інформаційний лист
Експерт по дорожньому руху, відповідальний за екзамени на водіння та експертизу транспортних засобів	Компетентна кантональна установа	федеральна

6. Освіта та соціальна діяльність

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Викладач на курсах додаткової підготовки до допуску до дорожнього руху	Компетентна кантональна установа	федеральна
Консультант з освіти	Компетентна кантональна установа	тільки кантон Берн
Консультант з вибору професії	SEFRI	федеральна
Викладач - первинної шкільної освіти (професійна школа) - школи для отримання професійного атестату - вищої професійної освіти	SEFRI	федеральна
Викладач в музичних школах (диплом музичної педагогіки)	SEFRI	тільки кантон Во та кантон Люцерн / див. інформаційний лист
Викладач - дошкільної та/або початкової освіти - середнього ступеню I - шкіл, які надають атестат	CDIP	кантональна єдина
Установа для дітей, підлітків або молоді (директор та особа, яка займається освітніми завданнями)	OFJ	федеральна
Викладач на курсах між підприємствами	SEFRI	федеральна
Корпоративний тренер	Компетентна кантональна установа	федеральна
Логопед	CDIP	кантональна єдина

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Інструктор з водіння	SEFRI	федеральна
Спеціалізований педагог <ul style="list-style-type: none"> - напрямок: спеціалізована рання освіта - напрямок: спеціалізоване навчання 	CDIP	кантональна єдина
Психомоторика (терапевт в цій галузі)	CDIP	кантональна єдина
Соціальна робота <ul style="list-style-type: none"> - Соціально-освітній асистент - Вихователь садка - Соціальний асистент - Соціальний викладач - Соціально-культурний аніматор - Соціально-професійний педагог 	SEFRI	див. інформаційний лист

7. Спортивна діяльність

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Супроводжуючий в горах (відповідальний за походи)	SEFRI	див. інформаційний лист
Керівник бюро походів	Компетентна кантональна установа	тільки кантон Вале
Керівник лижної школи / школи сніжних видів спорту	Компетентна кантональна установа	тільки кантон Вале та кантон Во
Керівник школи скелелазання	Компетентна кантональна установа	тільки кантон Вале та кантон Во
Інструктор з каньонінгу	OFSPPO	федеральна
Гірський гід	SEFRI	федеральна
Інструктор з рафтингу	OFSPPO	федеральна
Інструктор з планеризму	OFAC	федеральна
Інструктор зі скелелазання	SEFRI	федеральна
Інструктор з проходження річних порогів	SEFRI	федеральна
Інструктор зі сніжних видів спорту	SEFRI	див. інформаційний лист

8. Будівництво

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Спеціаліст по плануванню громадського простору	Компетентна кантональна установа	тільки кантон Во та кантон Ношатель
Дизайнер інтер'єру	SEFRI	тільки кантон Женева та кантон Ношатель
Архітектор	SEFRI	тільки кантони Фрібур, Женева, Люцерн, Ноштаель, Тічіно та Во / див. інформаційний лист
Ландшафтний дизайнер	SEFRI	тільки кантон Женева та кантон Ношатель
Електрик (контролер, встановлювач або робочий)	ESTI	див. інформаційний лист
Будівельний підрядник та спеціаліст з будівельних операцій	SEFRI	тільки кантон Тічіно / див. інформаційний лист
Машиніст крана	Suva	див. інформаційний лист
Цивільний інженер-будівельник	SEFRI	тільки кантони Фрібур, Женева, Люцерн, Ноштаель, Тічіно та Во
Сертифікований інженер-геодезист	Комісія геодезистів	див. інформаційний лист
Машиніст будівництва	Компетентна кантональна установа	тільки кантони Во, Женева, Ноштаель, Вале / див. інформаційний лист
Пожежна безпека (експерт або спеціаліст)	SEFRI	див. інформаційний лист

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Сажотрус	SEFRI	кантональна єдина
Відповідальний за плани	Компетентна кантональна установа	тільки кантон Люцерн
Містобудівник	Компетентна кантональна установа	тільки кантон Люцерн

9. Юридичні професії

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Адміністратор земельного кадастру	Компетентна кантональна установа	федеральна
Службовець у справах	Компетентна кантональна установа	кантональна неоднорідна
Юридичний службовець	Компетентна кантональна установа	кантональна неоднорідна
Комісар LP (закони про борги та банкрутство)	Компетентна кантональна установа	кантональна неоднорідна
Консультант по сертифікатам/патентам	Екзаменаційна комісія	федеральна
Нотаріус	Компетентна кантональна установа	кантональна єдина
Державний реєстратор	OFEC	федеральна
Пастор	Компетентна кантональна установа	кантональна неоднорідна
Офіцер колекторної служби	Компетентна кантональна установа	кантональна неоднорідна
Представник сторін в кантональному суді по фіскальних справах та справах щодо соціального	Компетентна кантональна установа	кантональна неоднорідна

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
страхування		
Секретар міської або селищної ради	Компетентна кантональна установа	кантональна неоднорідна
Присяжний перекладач	Компетентна кантональна установа	тільки кантон Женева

10. Інші сфери

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Використання лазерного випромінювання (користувач лазерних установок: лазерні вистави, голографічні проекції, астрономічні презентації)	OFSP	федеральна / див. інформаційний лист
Працівники атомних станцій	IFSN	федеральна
Фітосанітарні продукти (професійна або комерційна робота)	OFEV	федеральна
Професійний пожежник	SEFRI	кантональна неоднорідна
Цивільний захист (викладачі)	Компетентна кантональна установа	федеральна
Іонізуюче випромінювання (особи, які керують іонізуючими променями)	OFSP/IFSN/Suva	федеральна / див. інформаційний лист
Спеціаліст з техніки безпеки на робочому місці	Suva	федеральна / див. інформаційний лист

11. Робота

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Державна служба зайнятості (консультант)	Компетентна кантональна установа	федеральна

12. Регламентовані професії, включені в інші директиви, аніж 2005/36/CE

Наступні професії включені в директиви, які Швейцарія прийняла в рамках білатеральної угоди з Європейським Союзом (визнання кваліфікації за умов, які встановлюють ці акти).

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Адвокат	Компетентна кантональна установа	кантональна єдина
Торгівля токсичними речовинами	OFSP	федеральна
Екіпаж літака (пілот, всі типи літальних апаратів)	OFAC	федеральна
Працівники аеронавігаційної служби	OFAC	федеральна
Дорожній транспорт (директор підприємства)	OFT	федеральна

13. Регламентовані професії, включені в інші директиви, які Швейцарія не використовує

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
-------	-------------------------------------	-----------------------

Посередник в страхуванні

[федеральна](#)

Ревізор (згідно з критеріями ст. 727b CO)

[федеральна](#)

14. Регламентовані професії, пов'язані із здійсненням державної влади (виключені з ALCP)

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Деяка діяльність, пов'язана з офіційним вимірюванням (Федеральне управління кадастрових вимірів, управління кантональної служби нагляду щодо офіційного вимірювання)		див. інформаційний лист
Єгер		кантональна єдина
Судовий службовець		кантональна єдина
Поліцейський		кантональна єдина

15. Професії, виключені з ALCP (ст. 22, додаток I)

Назва	Установа, відповідальна за визнання	Природа регламентації
Відповідальний в агенстві з прокату послуг та рекрутинговому агенстві		федеральна